

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
«11» 09 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З МИСТЕЦТВОМ

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності 013 Початкова освіта
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 013.00.01 Початкова освіта
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації Дошкільна освіта
(назва спеціалізації)

Київ-2019

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 2056/19
(підпис) _____ (прізвище, ім'я, по батькові)
« _____ » _____ 2019 р.

Розробники:

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

Кондратець Інна Вікторівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

Волинець Юлія Олександрівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

Викладачі:

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

Кондратець Інна Вікторівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

Волинець Юлія Олександрівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти
Протокол від 05 вересня 2019 р. №2

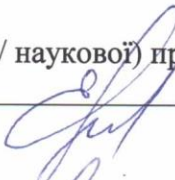
Завідувач кафедри Г.В. Беленька

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол від 04 вересня 2019 р. №2

Завідувач кафедри Г.Л. Бондаренко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/ наукової) програми
(керівником проектної групи) 012.00.01 Дошкільна освіта
(назва освітньої програми)

05.09.2019 р.

Гарант освітньої (професійної/ наукової) програми
(керівник проектної групи) (О.А. Половіна)

Робочу програму перевірено

06.09.2019 р

Заступник директора М.А. Машовець

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____, «__» 20__ р. протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____, «__» 20__ р. протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____, «__» 20__ р. протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____, «__» 20__ р. протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/ годин	4	
Курс	3, 4 (4 роки навчання) 3, 4 (2 роки навчання)	3, 4
Семестр	6, 7	6, 7
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	42	16
Модульний контроль	6	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	42	104
Форма семестрового контролю	екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – формування художньо-продуктивної й художньо-творчої компетентності майбутніх вихователів, що передбачає опанування системою знань щодо ознайомлення дітей дошкільного віку з різними видами мистецтва (образотворчим, музичним, театральним), володіння педагогічним інструментарієм включення дитини у різні види мистецької діяльності.

Завдання курсу:

- формувати знання про вплив мистецтва на розвиток дитячої особистості;
- ознайомити студентів з видами образотворчої, музичної та театралізованої діяльності дітей дошкільного віку;
- формувати у студентів вміння методично грамотно застосовувати сучасні засоби та педагогічні технології формування художньо-практичної компетентності дітей в практиці роботи закладів дошкільної освіти.

Завдання курсу спрямовані на формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність – здатність самостійно та комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку із застосуванням теорії та методики дошкільної освіти в типових і

невизначених умовах системи дошкільної освіти

ЗК-1. Здатність до продуктивного (абстрактного, образного дискурсивного, креативного) мислення.

ЗК-2. Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ФК-1. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості, зокрема креативності.

ФК-7. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку естетичного ставлення до довкілля, емоційного сприймання і переживання творів мистецтва; здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо).

ФК-8. Здатність до організації ігрової (провідної), художньо-мовленнєвої, художньо-продуктивної (образотворча, музична, театральна) діяльності дітей раннього і дошкільного віку.

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН-3. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та образотворчої, музичної, театралізованої діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання у розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-4. Інтерпретувати зміст і вимоги БКДО та варіативних програм дошкільної освіти, рекомендованих МОН України, щодо формування у дітей дошкільного віку художньо-продуктивної й художньо-творчої компетентностей та обирати адекватні методики для їх забезпечення.

ПРН-8. визначати завдання й зміст образотворчої, музичної, театралізованої діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі чинних програм дошкільної освіти.

ПРН-12. Володіти технологіями організації розвивального естетичного середовища в групах дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-14. Впроваджувати інноваційні педагогічні технології мистецької освіти дітей в освітньому процесі ЗДО.

ПРН-16. Розробляти плани та конспекти різних форм мистецької діяльності дітей дошкільного віку з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
Лекції		Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль I							
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ							
Тема 1. Соціально-естетична сутність мистецтва	13	2	2				9
Тема 2. Мистецтво як інтегратор змісту освіти дітей дошкільного віку	15	2		4			9
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	4	2	4			18
Змістовий модуль II							
МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З ОБРАЗОТВОРЧИМ МИСТЕЦТВОМ							
Тема 3. Методи та форми організації образотворчої діяльності дітей дошкільного віку	19	2		12			5
Тема 4. Формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку	9	2		2			5
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	4		14			10
Змістовий модуль III							
МУЗИЧНЕ ТА ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИКИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ							
Тема 5. Музичний супровід процесів життєдіяльності дітей дошкільного віку	28	2	2	10			14
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	2	2	10			14
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	120	10	4	28			42

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
Лекції		Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль I							
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ							
Тема 1. Соціально-естетична сутність мистецтва	30	2		2			26
Разом	30	2		2			26
Змістовий модуль II							
ІНТЕГРАЦІЯ В МЕТОДИЦІ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З МИСТЕЦТВОМ							
Тема 2. Мистецтво як інтегратор змісту освіти дітей дошкільного віку	30		2	2			26
Разом	30		2	2			26
Змістовий модуль II							
МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З ОБРАЗОТВОРЧИМ МИСТЕЦТВОМ							
Тема 3. Методи та форми організації образотворчої діяльності дітей дошкільного віку	15	2					13
Тема 4. Формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку	15			2			13
Разом	30	2		2			26
Змістовий модуль III							
МУЗИЧНЕ ТА ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИКИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ							
Тема 5. Музичний супровід процесів життєдіяльності дітей дошкільного віку	30		2	2			26
Разом	30		2	2			26
Усього	120	4	4	8			104

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ
Лекція 1. Соціально-естетична сутність мистецтва (2 год.)

Мистецтво як естетична категорія, форма суспільної свідомості, спосіб відображення життя в художній творчості (Е.Белкіна, О.Комаровська, В.Кудрявцев, Л.Масол, Н.Миропольська, Г.Падалка, О.Рудницька та інші). Функції мистецтва: естетична, гедоністична, освітня, сугестивна тощо

(Ю.Борев, М.Каган). Види мистецтва: образотворче мистецтво (живопис, графіка, архітектура, скульптура, декоративно-ужиткове), музичне (пісенне, інструментальне, танцювальне), театральне, літературне мистецтво, кіномистецтво (В.Кандинський, Л.Левчук, О.Оніщенко). Формування у особистості естетичного ставлення до предметів та явищ довкілля та творів мистецтва (на основі наукових досліджень А.Адаскіної, Н.Аксаріної, Є.Аркіна, І.Бежа, Л.Беленької, Л.Божович, Д.Ельконіна, А.Єремєєва, О.Запорожця, І.Кона, В.Котирло, Б.Кубланова, М.Лісіної, І.Левшина, Д.Леонтьєва, О.Мелік-Пашаєва, Н.Менчинської, С.Новосолової, С.Рубінштейна, П.Рудика, Б.Теплова).

Семінарське заняття 1.

Тема. Творчість - основа успіху (2 год.)

I. Теоретична частина.

1. Дискусійна платформа: «Ранній розвиток дитини: когнітивне насилля чи стимулювання творчої активності?»

2. Інтегративна функція образотворення: метод креативної структурованої імпровізації.

II. Практична частина.

Діагностика творчого потенціалу. Формування навичок критичного мислення під час аналізу альбомів для розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1

Додаткова література: 4

Лекція 2. Мистецтво як інтегратор змісту освіти дітей дошкільного віку (2 год.)

Інтегративна функція мистецтва. Реалізація принципу інтеграції під час ознайомлення дошкільників з живописом, графікою, скульптурою, архітектурою, декоративно-ужитковим мистецтвом. Види образотворчої діяльності дітей дошкільного віку (малювання, ліплення, аплікація). Інтегративний потенціал музичного мистецтва. Види музичної діяльності (слухання, співи, музично-ритмічні рухи). Механізм інтегрованого впливу театралізованої діяльності на формування життєвої компетентності дітей дошкільного віку. Використання різних видів театру у роботі з дітьми дошкільного віку.

Практичне заняття 1.

Тема. Реалізація принципу інтеграції у методиці ознайомлення дітей з мистецтвом (2 год.)

I. Практична частина.

Створення інтелектуальних карт (кластерів) для ознайомлення дітей дошкільного віку з мистецтвом на основі наукових розвідок Н.Гавриш.

Моделювання форм роботи педагога з дітьми на основі принципу інтеграції за Освітньою програмою для дітей від 2 до 7 років «Дитина».

II. Резолюція заняття.

1. Особливості організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти на засадах інтеграції: від теорії до практики.
2. Формування готовності до інтегрованої освіти у майбутніх педагогів.

III. Перевірка виконання самостійної роботи

Основна література: 1

Додаткова література: 2

Практичне заняття 2.

Тема. Моделювання освітньо-естетичного простору закладу дошкільної освіти (2год.)

I. Практична частина.

Створення та презентація ескізів освітньо-естетичного середовища в закладах дошкільної освіти

II. Резолюція заняття.

1. Створення освітньо-естетичного простору в закладах дошкільної освіти інших країн.
2. Вимоги до освітньо-естетичного середовища в закладах дошкільної освіти.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1

Додаткова література: 4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З ОБРАЗОТВОРЧИМ МИСТЕЦТВОМ

Лекція 3. Методи та форми організації образотворчої діяльності дітей дошкільного віку (2 год.)

Стимулювання образотворчої діяльності дітей дошкільного віку (на основі досліджень К.Демчук, О.Дронової, В.Котляра, О.Половіної, О.Саприкіної, Г.Сухорукової). Методи та прийоми ознайомлення дітей з образотворчим мистецтвом. Ілюстративні методи та прийоми навчання: спостереження, його види, обстеження предметів, використання натури, репродукцій художніх картин, дидактичних картин, орієнтирів (дидактичних, варіативних, стильових), показу способів зображення (повного часткового, фронтального, індивідуального). Словесні методи і прийоми навчання: пояснення, бесіда, запитання, художнє слово (вірші, приказки, загадки, прислів'я), вказівки. Аналіз та оцінка дитячих робіт. Види оцінок: загальна позитивна, диференційована, самооцінка, взаємооцінка. Практичні методи: вправлення в малюванні, ліпленні, аплікації, конструюванні, складанні описових розповідей за репродукціями художніх картин, моделювання композиції, тощо. Поєднання різних методів та прийомів в залежності від мети, віку та досвіду дітей.

Гігієнічні та естетичні вимоги до проведення форм роботи з образотворчої діяльності. Форми ознайомлення дітей з образотворчим мистецтвом: заняття, майстерні, проекти, художньо-педагогічне спілкування. Види занять: за матеріалом (малювання, ліплення, аплікація), за способом зображення (за уявою, з натури, на пленері). Підготовка до організації образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.

Практичне заняття 3.

Тема. Властивості зображувальних засобів (2год.)

I. Практична частина.

Дослідження зображувальних матеріалів (кольорові олівці, воскові олівці, темпера, гуашеві, акварельні фарби, харчові барвники тощо). Робота з палітрою.

II. Резолюція заняття.

1. Значення кольору для передачі фактури, настрою, оригінальності зображення під час малювання.
2. Формування уявлень про засоби виразності у малюванні (колір, форма, композиція).
3. Безпечність матеріалів, що використовуються в образотворчій діяльності.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 5

Практичне заняття 4.

Тема. Завдання та зміст малювання дітей 2-5 років(2год.)

I. Практична частина.

Вправління у техніках малювання з дітьми 2–5 років за принципом ускладнення.

II. Резолюція заняття.

1. Формування інтересу до естетичної діяльності у дітей молодшого дошкільного віку на основі досліджень А.Бакушинського.
2. Створення умов для емоційно-піднесеного настрою дітей під час образотворчої діяльності.

Використання нетрадиційних технік малювання у роботі з дітьми молодшої та середньої групи. Індивідуальна та колективна образотворча діяльність

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 5, 6

Практичне заняття 5.

Тема. Завдання та зміст малювання дітей старшого дошкільного віку (2год.)

I. Практична частина.

Вправління у нетрадиційних техніках малювання: малювання 3-D фарбами, малювання рідкою фарбою, малювання на різних поверхнях (плівка, скло, шпалери, паперові тарілки тощо), кляксографія, ниткографія, симетричне передруковування плям, малювання мильними бульбашками тощо.

II. Резолюція заняття.

1. Поєднання різних технік малювання для досягнення позитивного результату
2. Малювання з натури, за уявою, на пленері.
3. Дотримання естетичних вимог (охайність, привабливість, високий рівень техніки виконання).

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 5, 6

Практичне заняття 6.

Тема. Формування навичок аплікації у дітей 2-5 років (2год.)

I. Практична частина.

Моделювання заняття з дітьми молодшого дошкільного віку. Вправління у прийомах симетричного вирізання, техніці силуетного вирізання, техніці обривання.

II. Резолюція заняття.

1. Навчання дітей дошкільного віку основам аплікації: гігієнічні вимоги, ускладнення методів та прийомів, матеріали, тематика.
2. Прийоми та методи навчання безпечного користування ножицями.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 5

Практичне заняття 7.

Тема. Формування навичок аплікації у дітей старшого дошкільного віку (2год.)

I. Практична частина.

Робота у підгрупах: створення колажу з використанням в аплікації різних матеріалів (засушені частини рослин, шматочки шкіри, тканин, хутра, намистинки, пайєтки, пір`я тощо).

II. Резолюція заняття.

1. Формування побутових навичок під час занять з аплікації.
2. Навчання дітей дошкільного віку елементам техніки «квілінг».
3. Навчання дітей дошкільного віку елементам техніки «декупаж».

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 5

Практичне заняття 8.

Тема. Формування навичок ліплення у дітей дошкільного віку (2 год.)

I. Практична частина.

Вправління у прийомах ліплення за принципом ускладнення: поділ цілого на частини, розкочування, скочування, розплющування, вдавлювання, витягування, притискання, защіплювання, з'єднування тощо для дітей 2-5 років. Формування навичок способів ліплення дітей старшого дошкільного віку (кільцеве наліплювання, виймання глини тощо). Декоративні прийомами ліплення (оборка, гравірування, нанесення рельєфів стекою та штампами).

II. Резолюція заняття.

1. Характеристика ліплення як значущого виду образотворчої діяльності.
2. Ускладнення прийомів ліплення у відповідності до вікових особливостей дітей.
3. Тематика ліплення у молодших, середній, старших групах.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 5

Лекція 4. Формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку (2 год.)

Форми організації образотворчої діяльності. Види занять з образотворчої діяльності. Нетрадиційні підходи до організації образотворчої діяльності. Мистецькі проекти.

Практичне заняття 9.

Тема. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з творами живопису (2 год.)

I. Практична частина.

Вправління в організації художньо-педагогічних спілкувань педагога з дітьми за творами живопису (за картинами Катерини Білокур, Тараса Шевченка, Архипа Куїнджі, Юрія Камишного, Івана Айвазовського, Олександра Шовкуненка, Сергія Шишка, Сергія Васильківського, Миколи Бурачека, Миколи Глушченка, Михайла Беркоса, Віктора Васнецова, Миколи Пимоненка, Федора Кричевського, Івана Марчука, Кетрін Фішер, Євгенії Гапчинської, Владислава Єрко, Костя Лавро, Катерини Штанко, Олеси Магеровської).

II. Резолюція заняття.

1. Методика ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з живописом: завдання, методи, прийоми.
2. Формування уявлень про жанри живопису, засоби виразності (колір, колорит, перспектива, композиція).
3. Форми роботи з ознайомлення дітей з творами живопису.

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III МУЗИЧНЕ ТА ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИКИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Лекція 5. Музичний супровід процесів життєдіяльності дітей дошкільного віку (2 год.)

Види музичної діяльності дітей в закладі дошкільної освіти (сприймання і переживання музики, пластичне відтворення емоційно-образного змісту музичних творів; співи та елементи підспівування (С.Науменко); оволодіння елементарними навичками гри на музичних інструментах; диригування музичними мелодіями, п'єсами, дитячим оркестром; музичні ігри, пов'язані з художньою літературою (народні хороводні ігри; дитячі опери за казками). Використання музики в повсякденному житті дітей у закладі дошкільної освіти. Музичний супровід різних видів дитячої діяльності: ігрова, пізнавальна, рухова тощо. Реалізація співпраці музичного керівника та вихователя під час організації різних форм музичної діяльності. Музичне виховання в сім'ї.

Семінарське заняття 3.

Тема. Аніматорство у закладі дошкільної освіти (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення

1. Аніматор та ігромайстер: шляхи формування майстерності (за педагогічним досвідом Миколи Шутя).
2. Інновації в театралізованій діяльності Н.Сиротич.
3. Аквагрим.
4. Метод креативної структурованої імпровізації О.Драча та можливості його використання у роботі з дітьми.

II. Рефлексія.

Основна література: 1, 4

Додаткова література: 7

Практичне заняття 10.

Тема. Слухання музики. Музикотерапія (2 год.)

I. Практична частина.

Вправління у методичних прийомах організації слухання музики в різних вікових групах. Рациональне використання опосередкованих засобів сприймання музичних творів. Музикомалювання. Музикорелакс. Музичне аранжування і пісочна анімація.

II. Резолюція заняття.

1. Педагогічні умови повноцінного сприймання музики дітьми дошкільного віку.

2. Взаємозв'язок музичної, емоційної та рефлексійної культури у вихованні дитини.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 3, 5

Додаткова література: 3

Практичне заняття 11.

Тема. Дитячий спів (2 год.)

I. Практична частина.

Вправління в прийомах звукоутворення, дихання, дикції, чистоті інтонування, мелодійності. Вправи на розвиток слуху. Методи та прийоми навчання співу.

II. Резолюція заняття.

Чому дітям краще виконувати пісні з дитячого репертуару?

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 3, 5

Додаткова література: 3

Практичне заняття 12.

Тема. Музично-ритмічна діяльність. Евритмія. Музичні привітання (2 год.)

I. Практична частина.

Моделювання студентами ритмічних хвилинок, музично-ритмічних вправ, музичних руханок, музичних пауз та музичних привітань.

II. Резолюція заняття.

Музично-ритмічна діяльність дітей дошкільного віку: від наслідування до імпровізації.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 3, 5

Додаткова література: 2, 7

Практичне заняття 13.

Тема. Сучасний формат проведення свят і розваг у закладі дошкільної освіти (2 год.)

I. Практична частина.

Створення та презентація сценаріїв свят та розваг (робота у підгрупах).

II. Резолюція заняття.

Як зробити свято для дітей справжнім святом?

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 3, 4

Додаткова література: 3

Практичне заняття 14.**Тема. Театралізована діяльність дітей дошкільного віку (2 год.)****I. Практична частина.**

Вправління у методах та прийомах використання різних видів театру: театр ляльок, пальчиковий театр, театр рукавичок, тіньовий театр, театр наколінників, театр кухликів тощо. Вправління у вербальних (інтонаційна виразність, емоційна виразність, дикція, мелодика) та невербальних (міміка, пантоміміка) прийомах транслювання образу. Вправління у роботі з зерном образу.

II. Резолюція заняття.

Театралізована діяльність дітей дошкільного віку: аматорство чи професіоналізм?

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 4

Додаткова література: 4

6 Контроль навчальних досягнень**6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів**

Вид діяльності студентів	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількісні одиниць	Максимальна кількість балів	Кількісні одиниць	Максимальна кількість балів	Кількісні одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1			1	1
Відвідування практичних занять	1	1	1	5	5	4	4
Робота на семінарському занятті	10	1	10			1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	5	50	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	2x5 1x30	1	5	1	5	1	30
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
	Разом	–	54	–	87	–	111
Максимальна кількість балів: 252							
Розрахунок коефіцієнта: коефіцієнт до розрахунку (без екзамену) – $252:60=4,2$							
Розрахунок $252:4,2 = 60$ балів;							
екзамен – 40 балів;							
усього 100 балів; оцінка за шкалою – А.							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ Самостійна робота 1. (18 год.)

1.1. Побувати на екскурсії (з поданого переліку обрати 2 заклади і принести квиток та фотозвіт):

- Національний музей «Київська картинна галерея», вулиця Терещенківська, 9
- Національний художній музей України, вулиця Михайла Грушевського, 6
- Музей сучасного мистецтва України, вулиця Глибочицька, 17
- Центральний Будинок художника, вул. Січових Стрільців, 1-5
- Національний музей українського народного декоративного мистецтва, вулиця Лаврська, 9
- Художня галерея Євгенії Гапчинської «Галерея Щастя «GAPCHINSKA», вул. Михайлівська, 16
- Центр сучасного мистецтва M17, вулиця Антоновича, 102
- Київська міська галерея мистецтв «Лавра», вулиця Лаврська, 1
- PinchukArtCentre, вул. Велика Васильківська/Басейна, 1/3-2

1.2. Зробити презентацію творів мистецтва за художніми напрямками: міфологічний реалізм античності, середньовічний символізм, реалізм епохи відродження, бароко, класицизм, просвітительський реалізм, сентименталізм, романтизм, критичний реалізм XIX ст., реалізм XX ст., експресіонізм, сюрреалізм, екзистенціалізм, абстракціонізм, поп-арт, гіперреалізм, хеппінг (один за вибором студента).

Вимоги до презентації:

- кількість слайдів – 10;
- наявність ілюстрацій, що демонструють характерні ознаки обраного студентом художнього напрямку у різних видах мистецтва (образотворче, музичне, театральне, літературне);
- наявність на слайдах з ілюстраціями назви твору та автора;
- посилання на інтернет-ресурси за темою презентації;
- лаконічність у визначенні особливостей презентованого художнього напрямку (5-7 характерних ознак).

№	Критерії оцінювання самостійної роботи 1	Бали
1	Обмеження кількості слайдів – max 10	1
2	Якість тематичних ілюстрацій	1
3	Зазначення назв творів та авторів	1
4	Наявність посилання на інтернет-ресурси	1
5	Лаконічність визначення характерних ознак	1
Всього		5

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II
МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З
ОБРАЗОТВОРЧИМ МИСТЕЦТВОМ

Самостійна робота 2. (10 год.)

Розробити екскурсію для дітей дошкільного віку (музей або галерея за вибором студента) з врахуванням наступних вимог:

- тривалість екскурсії до 30 хв.;
- кількість об'єктів для детального огляду 5-7;
- коротка інформація про експонат, доступна для сприймання дітьми;
- питання проблемного характеру для активізації дітей;
- форма закріплення вражень від екскурсії.

№	Критерії оцінювання самостійної роботи 2	Бали
1	Розрахунок тривалості екскурсії	1
2	Відповідність кількості об'єктів віковим особливостям сприймання дошкільників	1
3	Лаконічність та доступність характеристики об'єктів	1
4	Наявність питань та завдань проблемного характеру	1
5	Фіксація форми закріплення вражень	1
Всього		5

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III
МУЗИЧНЕ ТА ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИКИ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота 3. (14 год.)

Розробити, апробувати та представити мистецький міні-проект (тема за вибором студента) для дітей дошкільного віку.

Вимоги до проекту:

- ✓ спрямованість на вирішення завдань формування предметно-практичної та художньо-продуктивної компетенції (за БКДО в Україні, 2012р.);
- ✓ наявність 3-х етапів проекту (підготовчий, технологічний, заключний);
- ✓ забезпечення синкретичності (поєднання, злиття) різних видів мистецької діяльності дітей (образотворчої, музичної, театралізованої), що спрямовані на реалізацію мети проекту;
- ✓ використання мистецтва як інтегратора в освіті дітей дошкільного віку;
- ✓ врахування провідного виду діяльності дітей дошкільного віку (гра);
- ✓ реалізація методів та прийомів стимулювання творчої та діяльнісної активності;
- ✓ передбачення активного залучення батьків до проекту;
- ✓ реалізація здоров'язберезувальної компоненти дошкільної освіти.

№	Критерії оцінювання самостійної роботи 3	Бали
1	Відповідність змісту проекту освітній лінії «Дитина у світі культури» (БКДО ред. 2012р.)	1
2	Методична грамотність у визначенні мети проекту	2
3	Наявність 3-х етапів проекту	1
4	Наявність проблемного питання до кожного дня проекту	5
5	Наявність інтегрованих завдань для дітей	5
6	Активізація дітей в різних видах мистецької діяльності	5
7	Наявність активних форм роботи з батьками	5
8	Фіксація форми закріплення вражень	2
9	Фото-фіксаж перебігу проекту	1
10	Естетичність, стилістична та орфографічна грамотність оформлення проекту	3
Всього		30

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ
МКР – 1. Підібрати літературні твори для дітей, мотиви яких доцільно використовувати для організації занять з образотворчої діяльності.

Вимоги до виконання завдання:

- 10 творів (казки, оповідання, вірші) по 2 для кожної групи: перша молодша, друга молодша, середня, старша 6-го р.ж., старша 7-го р.ж.;
- відповідність змісту твору для сприймання дітьми певного віку (молодшого або старшого);
- відповідність змісту твору темам занять з образотворчої діяльності для дітей дошкільного віку, визначених у програмі «Дитина», 2016 р.

Каталог літературних творів має складатися з титульної сторінки, змісту, повноцінного тексту твору з обов'язковим зазначення автора та назви твору. Перед кожним твором слід зазначити вікову групу, тему заняття з образотворчої діяльності та відповідну сторінку з програми «Дитина», на якій вказана визначена тема.

№	Критерії оцінювання МКР №1	Бали
1	Відповідність програмовим вимогам, віку дітей.	5
2	Методична грамотність виконання каталогу.	10
3	Наявність у літературних творах мотивації до образотворення.	5
4	Естетичний вигляд каталогу.	5
Всього		25

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II
МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З
ОБРАЗОТВОРЧИМ МИСТЕЦТВОМ

МКР – 2. Тематичний каталог орієнтирів з малювання для дітей дошкільного віку за програмою «Дитина», 2016 р.

Вимоги:

- загальна кількість робіт 10 (по 2 роботи для кожної групи: перша молодша, друга молодша, середня, старша 6-го р.ж., старша 7-го р.ж.);
- узгодженість робіт з тематикою, визначеною у програмі «Дитина», 2016 р. у розділі «Малювання»;
- різноманітність технік виконання та їх відповідність віковим можливостям дітей;
- дотримання естетичних вимог (охайність, привабливість, високий рівень техніки виконання);
- наявність підпису, у якому зазначається тема та вікова група.

№	Критерії оцінювання МКР №2	Бали
1	Відповідність програмовим вимогам, віку дітей.	5
2	Методична грамотність виконання каталогу.	5
3	Дотримання технології виготовлення тематичного каталогу орієнтирів.	10
4	Естетичний вигляд виробу.	5
Всього		25

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III
МУЗИЧНЕ ТА ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИКИ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

МКР - 3. Мистецьке есе з теми «Виховний потенціал театральної вистави»

Вимоги:

- розуміння визначальних рис написання есе (фр. «нарис», «спроба»): невеликий за обсягом твір 1 – 1,5 сторінки друкованого тексту (формат А 4); довільна композиція; суб'єктивний погляд на речі; парадоксальна манера мислення; образність, афористичність; використання запитань і асоціацій, проведення аналогій, порівнянь і паралелей;
- наявність індивідуальних роздумів, висловлювань і вражень щодо конкретної події;
- висвітлення виховного аспекту побаченої театральної вистави.

№	Критерії оцінювання МКР №3	Бали
1	Відповідність визначальних рис написання есе.	15
2	Індивідуальність та оригінальність виконання есе.	5
3	Наявність у есе виховного аспекту.	5
Всього		25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Формою проведення семестрового контролю є екзамен (тести у комп'ютерному варіанті).

Екзаменаційний тест складається з 30 тестових завдань: з них 20 завдань – по 1 балу, 10 – по 2 бали.

Максимальна кількість балів за екзамен – 40 балів.

Відповіді студентів на питання тесту оцінюються за такими критеріями:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40 балів	виставляється за ґрунтовні, систематизовані знання та розуміння матеріалу в обсязі навчальної програми; інтерпретацію теоретико-методичних положень та понять мистецької освіти при системному баченні особливостей її організації в закладі дошкільної освіти; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку; повноту розкриття питання; цілісність, системність, логічну послідовність викладу матеріалу, вміння формулювати висновки; вияв креативності щодо розуміння й творчого використання набутих знань та умінь.
26-34 балів	виставляється за частково сформовані знання та розуміння навчального матеріалу, що систематизовані, але не відзначаються глибиною; вибіркоче використання наукової термінології; відтворення теоретико-методичних положень та понять мистецької освіти при неповному системному баченні її організації в закладі дошкільної освіти; відповіді на поставлені питання містять неточності; вміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні не складних проблемних задач.
15-25 балів	виставляється за розрізненість, суперечливість, не систематизованість знань навчального матеріалу; поверхову, фрагментарну відповідь на питання, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення, відсутність систематизованого бачення щодо педагогічного супроводу здобування мистецької освіти дітьми дошкільного віку.
0-14	Оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Мистецтво як естетична категорія.
2. Мистецтво як форма суспільної свідомості.
3. Мистецтво як спосіб відображення життя в художній творчості.
4. Функції мистецтва: естетична, гедоністична, освітня, сугестивна тощо.
5. Види мистецтва.
6. Образотворче мистецтво.
7. Музичне мистецтво.
8. Театральне, літературне мистецтво, кіномистецтво.
9. Формування у особистості естетичного ставлення до предметів та явищ довкілля та творів мистецтва.
10. Творчість, творчий потенціал особистості.
11. Інтегративна функція мистецтва.
12. Реалізація принципу інтеграції під час ознайомлення дошкільників з живописом, графікою, скульптурою, архітектурою, декоративно-ужитковим мистецтвом.
13. Інтегративний потенціал музичного мистецтва.
14. Механізм інтегрованого впливу театралізованої діяльності на формування життєвої компетентності дітей дошкільного віку.
15. Освітньо-естетичний простір закладу дошкільної освіти.
16. Стимулювання образотворчої діяльності дітей дошкільного віку (на основі досліджень К.Демчик, О.Дронової, В.Котляра, О.Половіної, О.Саприкіної, Г.Сухорукової).
17. Види образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.
18. Методи й прийоми ознайомлення дітей з образотворчим мистецтвом.
19. Ілюстративні методи та прийоми навчання.
20. Спостереження в образотворчій діяльності.
21. Обстеження предметів.
22. Використання натури, репродукцій художніх картин, дидактичних картин.
23. Використання орієнтирів (дидактичних, варіативних, стильових).
24. Використання показу способів зображення (повного, часткового, фронтального, індивідуального).
25. Словесні методи й прийоми навчання.
26. Аналіз та оцінка дитячих робіт.
27. Види оцінок: загальна позитивна, диференційована, самооцінка, взаємооцінка.
28. Практичні методи: вправлення в малюванні, ліпленні, аплікації, конструюванні, складанні описових розповідей за репродукціями художніх картин, моделювання композиції, тощо.
29. Поєднання різних методів та прийомів в залежності від мети, віку та досвіду дітей.
30. Гігієнічні та естетичні вимоги до проведення форм роботи з

образотворчої діяльності.

31. Форми організації образотворчої діяльності: заняття, майстерні, проекти, художньо-педагогічне спілкування.
32. Підготовка до організації образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.
33. Властивості зображувальних засобів.
34. Завдання та зміст малювання дітей 2-5 років.
35. Завдання та зміст малювання дітей старшого дошкільного віку.
36. Формування навичок аплікації у дітей 2-5 років.
37. Формування навичок аплікації у дітей старшого дошкільного віку.
38. Формування навичок ліплення у дітей дошкільного віку.
39. Формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку.
40. Види занять з образотворчої діяльності.
41. Нетрадиційні підходи до організації образотворчої діяльності.
42. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з творами живопису.
43. Українське мистецтво живопису: класика і сучасність.
44. Види музичної діяльності (слухання, співи, музично-ритмічні рухи).
45. Музичний супровід процесів життєдіяльності дітей дошкільного віку.
46. Види музичної діяльності в закладі дошкільної освіти.
47. Сприймання й переживання музики.
48. Пластичне відтворення емоційно-образного змісту музичних творів
49. Співи та елементи підспівування.
50. Оволодіння елементарними навичками гри на музичних інструментах.
51. Диригування музичними мелодіями, п'єсами, дитячим оркестром.
52. Музичні ігри.
53. Використання музики в повсякденному житті дітей у закладі дошкільної освіти.
54. Музичний супровід різних видів дитячої діяльності: ігрова, пізнавальна, рухова тощо.
55. Реалізація співпраці музичного керівника та вихователя під час організації різних форм музичної діяльності.
56. Музичне виховання в сім'ї.
57. Слухання музики.
58. Музикотерапія.
59. Етапи розучування пісні.
60. Вимоги до пісенного репертуару.
61. Музично-ритмічна діяльність.
62. Евритмія.
63. Музичні привітання.
64. Аніматорство у закладі дошкільної освіти.
65. Театралізована діяльність дітей дошкільного віку.
66. Роль театралізованих ігор (С.Русова, О.Антипіна, Л.Артемova, Г.Михайлова, М.Маньова, Е.Чурилова).
67. Види дитячих театрів (традиційний, нетрадиційний).
68. Види театралізованої діяльності (за способом організації

(індивідуальні/колективні ігри); за змістом театралізованої діяльності (ігри за сюжетами літературних творів, ігри-драматизації, інсценування); за видами ігрового матеріалу (театр ляльок, театр іграшок, пальчиковий театр тощо).

69. Організація театралізованої діяльності в різних вікових групах.
70. Акторське тренування.
71. Засоби образної та емоційної виразності.
72. Міміка та пантоміма. Інтонація. Дитячий варіант «аутотренінгу». «Гра для себе».
73. Акторські здібності дітей дошкільного віку.
74. Педагогічний супровід театралізованої діяльності.
75. Організація й проведення театральних вистав у закладі дошкільної освіти.
76. Драматизація та інсценування художніх творів.
77. Напрями ознайомлення дітей дошкільного віку з театральним мистецтвом (безпосереднє; опосередковане (розповіді, альбоми, радіо, грамзапис, телевізор, комп'ютер; самостійна художня діяльність).
78. Ознайомлення дітей з театром як закладом культури.
79. Правила поведінки в театрі.
80. Планування театралізованої діяльності в роботі вихователів.
81. Дозвіллева діяльність дітей дошкільного віку.
82. Сучасний формат проведення свят і розваг у закладі дошкільної освіти.
83. Алгоритм проведення свята.
84. Особливості проведення свят та розваг у ЗДО.
85. Неприпустимість проведення репетицій у ЗДО.
86. Планування свят та розваг у закладі дошкільної освіти.
87. Залучення батьків до проведення свят та розваг у закладі дошкільної освіти.
88. Залучення батьків до відвідування виставок, музеїв, театрів.
89. Складники самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку.
90. Особливості самостійної художньої діяльності дітей у різних вікових групах.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; наук. ред. Г.В.Беленька; авт. кол.: Г.В.Беленька, О.Л.Богініч, В.М.Вертугіна та ін. – К.: Київ.ун-т ім.Б.Грінченка, 2016. – 352с.
2. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник / Г. В. Сухорукова, О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур. – К.: СЛОВО, 2011. – 376 с.
3. Романюк І. А. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / І. А. Романюк. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 280 с.
4. Шульга Л. М. Барвіста радість. Розвиток творчих здібностей у дітей дошкільного віку на заняттях із малювання. 3-є вид., виправ. й доп. / Л. М. Шульга. – Методичний посібник. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2017. – 336 с.
5. Школа іграмастерності: Метод. матеріал / М. Шуть. – К. : Видавничий дім «Шкільний світ»: Видавництво Л. Галіцина, 2006. – 128 с. – (Б-ка «Шкільного світу»).

Додаткова:

1. Барб-Галль Франсуаза. Як розмовляти з дітьми про мистецтво [Текст] / пер. з франц.Софії Рябчук. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2014. – 192 с.
2. Семенов О.С. Формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі: монографія /Олександр Сергійович Семенов. – Луцьк: ПДВ «Твердиня», 2017. – 520с.
3. Половіна О.А. Інтегративна функція мистецтва у формуванні творчої особистості дитини / Половіна Олена Анатоліївна // Мистецтво та освіта: Науково-методичний журнал – Київ, «Педагогічна думка». – 4 (90), 2018. – С. 22-26.
4. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: не відтворювати, а творити / Олена Половіна // Вихователь-методист дошкільного закладу. – № 1 – 2019. – С.15-22
5. Половіна О. Свято: розважати чи розважатися? / Олена Половіна // Вихователь-методист дошкільного закладу. – № 1 – 2019. – С.57-61
6. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: свобода, творчість, інтеграція / Олена Половіна // Дошкільне виховання. – № 5 – 2019. – С.3-8
7. Половіна О. А., Кондратець І. В. Нові підходи до формування художньо-практичної компетентності майбутніх вихователів / О. А. Половіна, І. В. Кондратець Народна освіта: Електронне наукове фахове видання Випуск №2(38), 2019 р. Розділ «Педагогічна наука». – Режим доступу: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5789